

Spis treści

WPROWADZENIE

„Wolne usta” literatury emigracyjnej | 5

CZĘŚĆ I

WOBEC OBSZARU ULB

ROZDZIAŁ 1

„Drogi do dialogu i partnerstwa”.

„Kultura” paryska wobec emigracji ukraińskiej | 19

Wysiłki „przewartościowania” | 19

Wielogłos „narodu w wędrówce” | 23

Łobodowski i rewizja „ukrainizmu” | 32

ROZDZIAŁ 2

Nie tylko „przeciw upiorom przeszłości”

Józefa Łobodowskiego wizje polsko-ukraińskiego pojednania | 40

Specjalista od spraw Ukrainy | 40

Przeciw fałszerstwom i nieuczciwości publicystycznej | 49

Heroizm „pierwszeństwa wyciągniętej dłoni” | 55

ROZDZIAŁ 3

I „cudna, słoneczna krasawica”, i ziemia „krzywd wzajemnych”

Wizje Ukrainy | 62

Bez „dostatecznego omówienia” | 62

„Onomastyka i nacjonalizm” | 66

Problemy genologiczne | 71

Powroty do „ściślejszej ojczyzny” | 76

„Jak współżyć z młodym i namiętym narodem?” | 86

W czasach wojny | 94

ROZDZIAŁ 4

- „U nas...”, czyli o „powiecie latyczowskim” Zygmunta Haupta | 110
Hauptowskie „praiły” | 110
Topografia i toponomastyka latyczowska | 120

ROZDZIAŁ 5

- Między dwiema liniami Curzona
Wizje Białorusi | 133
Nurt białoruski | 133
„Między dwiema liniami Curzona” | 147
Dzieje wielkie i małe | 154
Emancypacja „tutejszych” | 159
„Jestem członkiem Narodu, który ma swoją ziemię i kulturę” | 168
Między „pańską” Polską a bolszewicką Rosją | 180

ROZDZIAŁ 6

- „Jak z tą Litwą było?”. I – jak może być? | 188
Natione Poloni znad Niewiaży, znad Laudy, znad Niemna... | 188
„Było się od Jagiełła nie kłócić” | 197
Splątanie rachunku | 203
Do Wilna i z Wilna | 209
„Imperializm sentymentalny” Pawlikowskiego | 215
Miłoszowskie poszukiwanie „tkanki łącznej” | 225

CZĘŚĆ II

WOBEC NIEPODLEGŁOŚCI, KOMUNIZMU, EMIGRACJI

ROZDZIAŁ 1

- „Wszystko odbyło się inaczej. Naprawdę wyglądało to nie tak”
Józefa Mackiewicza wizje polskiej niepodległości | 239
Spory o prawdę? | 239
„Patriotyzm pejzażu” przeciw nacjonalizmom | 247
„O dokładne rozeznanie wroga” | 250
Baretka karierowicza | 258
„Epos o burzliwej epoce” | 263

ROZDZIAŁ 2

- Emigracyjne świadectwa odejścia od komunizmu | 271
„Łudziliśmy się długo” | 271
Za sprawę | 277

- Sprzeciw wobec „brzydoty” | 281
Spaleni komunistycznym piekłem | 284
Wojenne rozgrzeszenie za „błąd niedoświadczonej młodości” | 292

ROZDZIAŁ 3

- Janiny Kowalskiej uniwersytety na pograniczach | 298
Hanka, Janka? | 298
Sprzeciw wobec „rezerwatów” | 305
Fakultety - ku „prawdziwej historii” | 310
Doktor historii - Hanna Świdarska | 315

ROZDZIAŁ 4

- „Zwycięstwo” czy „zdobycie władzy”,
wyzwolenie czy nowa okupacja | 321
„O roku 1944...” | 321
„Jak naprawdę było?” | 322
Między Zbruczem a Odrą - geograficznie i mentalnie | 330
Początek, ale i koniec | 333
Między „nowym teraz” a nierzeczywistością | 336
Przeciw pułapce komunistycznego pokoju | 342
Przeciw „zanikowi pamięci” | 345
- Nota o autorze | 349
Nota bibliograficzna | 351
Bibliografia | 353
Indeks nazwisk | 375